

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Milanem Podhrázkým v právní věci žalobce: **D. K.**, bytem X, zastoupeného Mgr. Lukášem Venclem, advokátem se sídlem Na Máchovně 1270, Beroun, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 10. 2013, čj. 42000/005412/13/010/127/NT,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí žalované ze dne 23. 10. 2013, čj. 42000/005412/13/010/127/NT, **se z r u š u j e a věc se v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaná **je p o v i n n a** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 3.020 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Lukáše Vencla, advokáta.

O d ů v o d ň ě n í

Žalobce se žalobou podanou původně k Městskému soudu v Praze domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaná zamítla jeho odvolání a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 25. 9. 2013, čj. 42011/015613/13/110/VR. Správní orgán I. stupně tímto rozhodnutím uložil žalobci dle § 126 odst. 1 a 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (dále jen „zákon č. 187/2006 Sb.“), povinnost uhradit regresní náhradu v celkové výši 24.960 Kč. Vyšel z toho, že žalobce byl trestním příkazem Okresního soudu v Berouně uznán vinným ze spáchání přečinu výtržnictví, při kterém byla zraněna poškozená E. M. Pro zranění, které poškozená utrpěla důsledkem jednání žalobce, byla uznána práce neschopnou od 4. 6. 2012 do 23. 8. 2012 a z toho titulu jí správní orgán I. stupně vyplatil dávku

nemocenského pojištění a v návaznosti na to správnímu orgánu vznikl nárok na zaplacení regresní náhrady.

Městský soud v Praze žalobu usnesením ze dne 25. 7. 2014, čj. 2 Ad 60/2013-21, odmítl s tím, že věc má být projednána v občanském soudním řízení. Proti tomuto usnesení podala žalovaná kasační stížnost, na základě které Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 9. 7. 2015, čj. 1 Ads 126/2014-27, uvedené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Odkázal přitom na usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 3. 2015, čj. Konf 8/2014-25, dle kterého náleží rozhodování o regresních náhradách správním soudům. Městský soud v Praze následně usnesením ze dne 28. 11. 2016, čj. 6 A 28/2016-45, věc postoupil zdejšímu soudu jako místně příslušnému.

Žalobce v žalobě předně namítá, že žalovaná vydala napadené rozhodnutí na základě skutkového stavu, o němž jsou důvodné pochybnosti, neboť její závěry neodpovídají závěrům znaleckého posudku z oboru zdravotnictví vyhotoveného pro účely řízení u Okresního soudu v Berouně. Žalobce připustil, že byl trestně stíhán a trestním příkazem okresního soudu uznán vinným ze spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“). Ten však není totožný s přečinem ublížení na zdraví, a tedy nebyl odsouzen za trestný čin, v jehož důsledku by byla poškozená v pracovní neschopnosti. Podle žalobce napadené rozhodnutí nekoresponduje se závěry okresního soudu a především je v rozporu se závěry zmíněného znaleckého posudku. Proto se žalovaná měla zabývat otázkou, proč obvodní lékař vystavil potvrzení o pracovní neschopnosti, ač znalec z oboru zdravotnictví neshledal tvrzená zranění poškozené a příčinnou souvislost mezi jednáním žalobce a jejími zraněními. Ve světle trestního práva žalobce nebyl shledán vinným protiprávním zaviněným jednáním, pro které by byla poškozená v pracovní neschopnosti. Je na jejím lékaři, aby zdůvodnil vystavení pracovní neschopnosti a navíc po tak dlouhou dobu. Žalobce uzavřel, že napadené rozhodnutí se omezuje toliko na citaci zákonných ustanovení, aniž by žalovaná logicky zhodnotila důkazy a popsala úvahy, kterými se řídila, nadto neodůvodnila, jak se vypořádala se žalobcem navrženými důkazy svědčícími v jeho prospěch. Z toho důvodu má žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nicotné. Závěry správních orgánů jsou v naprostém rozporu s důkazy, které byly podkladem pro vydání rozhodnutí okresního soudu.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že dle § 126 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb. je regresní náhradu povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku. Znamená to, že pro účely regresní náhrady je odpovědný vždy přímo subjekt, který právní předpisy porušil, a tedy v posuzovaném případě žalobce. K námitce, že neprovedla důkazy, kterých se žalobce v rámci správního řízení dovolával, žalovaná uvedla, že je vázána posouzením příslušného orgánu, a pokud soud dospěl k závěru, že žalobce dne 3. 6. 2012 napadl svoji bývalou manželku slovně i fyzicky, nemohly správní orgány rozhodnout v rozporu s konstatováním soudu. Žalovaná dodala, že dočasná pracovní neschopnost jako skutečnost rozhodná pro vznik nároku na dávku je specifickým právním institutem upraveným pro účely nemocenského pojištění dle § 55 a násl. zákona č. 187/2006 Sb. Zdůraznila, že předmětem posuzování s ohledem na právní úpravu není otázka, zda v důsledku jednání žalobce došlo ke vzniku pracovní neschopnosti, ale pouze otázka, zda jednání žalobce bylo protiprávní a zaviněné. Pravomocným rozhodnutím okresního soudu přitom bylo rozhodnuto o zaviněném protiprávním jednání žalobce, v jehož důsledku došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na nemocenskou dávku.

Ze správního spisu soud ověřil, že žalobce byl pravomocným trestním příkazem Okresního soudu v Berouně ze dne 27. 5. 2013, čj. 8 T 53/2013-107, uznán vinným ze spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku, neboť „dne 3. 6. 2012 kolem 19.00 hod. v Berouně, v ulici X, na parkovišti před obchodním domem Lidl, po předcházejících nadávkách v zasílaných SMS zprávách, napadl jak slovně ..., svoji bývalou manželku E. M., tehdy K., ..., tak také fyzicky opakovanými údery do hlavy, zad a břicha, byl se na místě nacházel jejich nezletilý syn M. K. ..., napadená utrpěla zhmožděniný na zasažených místech těla bez následného v důsledku útoku prokazatelného výraznějšího omezení v obvyklém způsobu života, byla jí také způsobena škoda poškozením při útoku na zem spadlých brýlí a hodinek nepatrné hodnoty“.

Součástí správního spisu je dále doklad o dočasné pracovní neschopnosti E. K. vystavený MUDr. V. Š. a vyjádření MUDr. D.P. ze dne 17. 9. 2013, která k žádosti správního orgánu I. stupně sdělila, že poškozená byla po celou dobu od 4. 6. 2012 do 23. 8. 2012 uznána dočasně práce neschopnou v souvislosti s napadením druhou osobou dne 3. 6. 2012; od 3. 6. 2012 do 4. 6. 2012 byla hospitalizována na chirurgickém oddělení Nemocnice Hořovice a následně propuštěna do ambulantní péče praktického lékaře. Z důvodu akutního stresového anxiosního syndromu musela rovněž vyhledat pomoc psychologa a navštěvovala i rehabilitační oddělení Medicentra Beroun.

Jak ze správního spisu dále plyne, správní orgán I. stupně zahájil se žalobcem řízení o povinnosti zaplatit regresní náhradu (oznámení ze dne 2. 9. 2013, čj. 42011/014084/13/110/VR). V tomto řízení vydal dne 25. 9. 2013 shora již označené prvostupňové rozhodnutí, kterým uložil žalobci povinnost uhradit regresní náhradu v celkové výši 24.960 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 14. 10. 2013 odvolání, v němž argumentoval obdobně jako v podané žalobě. Odvolání žalobce žalovaná rozhodnutím napadeným nyní projednávanou žalobou zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

Krajský soud v Praze na základě včas podané a přípustné žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.

Relevantní právní úpravu v dané věci představuje především ustanovení § 126 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb. podle něhož „ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Nárok na regresní náhradu nemá orgán nemocenského pojištění vůči pojištěnci, jemuž byla dávka vyplacena“.

Soud v dané věci předesílá, že citované ustanovení § 126 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb. je koncipováno tak, že otázka existence zaviněného protiprávního jednání osoby povinné k regresní náhradě (tedy otázka, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá) je předběžnou otázkou ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Pravomocným rozhodnutím trestního soudu, včetně vymezení skutku, je správní orgán vázán ve smyslu zmíněného ustanovení správního řádu i § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Z každého rozhodnutí soudu či správního orgánu však nemusí být vždy zřejmé, zda zjištěné zaviněné protiprávní jednání bylo skutečností rozhodnou pro vznik nemocenské dávky. Jak je v projednávané věci z výše reprodukováného správního spisu zřejmé, byl zde žalobce uznán vinným ze spáchání přečinu výtržnictví, přičemž dle výroku pravomocného trestního příkazu v důsledku jednání žalobce

poškozená „*utrpěla zhmožděniny na zasažených místech těla bez následného v důsledku útoku prokazatelného výraznějšího omezení v obvyklém způsobu života*“. Přestože žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí ve věci uložení povinnosti hradit regresní náhradu výslovně poukázal na to, že z rozhodnutí trestního soudu není zřejmá příčinná souvislost mezi jeho jednáním a zdravotním stavem poškozené, která byla v pracovní neschopnosti od 4. 6. až do 23. 8. 2012, žalovaná k tomu v žalobou napadeném rozhodnutí pouze uvedla, že shora zmiňovaným trestním příkazem bylo rozhodnuto o zaviněném protiprávním jednání žalobce, v jehož důsledku došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku nemocenského pojištění.

V návaznosti na výše uvedené zdejšímu soudu nezbývá, než především v první řadě připomenout, že v souladu s § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, jsou správní orgány povinny jednak náležitě zjistit skutkový stav projednávané věci, a především popsat své úvahy při právním hodnocení skutkových zjištění, hodnocení podkladů, které měly k dispozici, a stejně tak popsat své úvahy týkající se vypořádání námitek vznesených účastníky. Přestože žalobce v podaném odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí jednoznačně zpochybnil, že by z rozhodnutí trestního soudu bylo možno dovodit, že důvod k výplatě dávky nemocenského pojištění zapříčinil svým jednáním, k čemuž připojil i důkazní návrh, žalovaná bez bližšího odůvodnění s odkazem na shora citovaný § 126 odst. 1 zákona č. 187/2007 Sb. konstatovala, že trestním příkazem bylo rozhodnuto o jednání žalobce, v jehož důsledku došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik. Otázkou důsledku zaviněného protiprávního jednání, resp. příčinnou souvislostí mezi protiprávním jednáním žalobce a délkou dočasné pracovní neschopnosti poškozené se však nijak blíže nezabývala.

Obdobnou otázkou, která je předmětem sporu v nyní projednávané věci, se již ve své judikatuře zabýval i Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 17. 6. 2015, čj. 4 Ads 100/2013-82, výslovně konstatoval, že „*pokud by žalobce poškozenému způsobil úmyslně poruchu zdraví, která porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadnila, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného (tj. zpravidla pracovní neschopnost přesahující sedm dní) a která vyžadovala lékařského ošetření, jednalo by se zřejmě o trestný čin dle § 146 trestního zákoníku. Pokud by žalobcem způsobená porucha zdraví poškozeného pojištěnce byla vážná a delší dobu trvající (tj. vyžádala by si pracovní neschopnost přesahující šest týdnů), pak by se jednalo dokonce o trestný čin podle § 145 trestního zákoníku. Příkaz ... naopak uvádí, že žalobce způsobil poškozenému pouze drobné poranění lokte, které si vyžádalo lékařské ošetření bez pracovní neschopnosti*“. Jak Nejvyšší správní soud uzavřel v citovaném rozhodnutí, které je podle názoru zdejšího soudu přiměřeně aplikovatelné i v nyní projednávané věci, bude v takové situaci třeba objasnit, zda protiprávní jednání žalobce zjištěné pravomocným příkazem mělo za následek skutečnosti rozhodné pro vyplacení dávky nemocenského pojištění. Jinak řečeno (s ohledem na citované závěry Nejvyššího správního soudu) je nutno i v řízení o uložení povinnosti hradit regresní náhradu trvat na tom, že povinností správního orgánu je vypořádat otázku, zda zjištěné protiprávní jednání žalobce mělo za následek skutečnosti rozhodné pro vyplacení dávky nemocenského pojištění. Ve věci nyní projednávané zdejším soudem se žalovaná touto otázkou vůbec nezabývala, přestože rozpor mezi výrokem rozhodnutí trestního soudu a délkou dočasné pracovní neschopnosti poškozené je na první pohled zřejmý, přičemž nelze přehlédnout ani to, že žalobce na tento rozpor výslovně v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí poukázal.

Nelze sice zcela přisvědčit námitce žalobce, že žalovaná nesprávně dovodila jeho povinnost zaplatit regresní náhradu, protože nebyl odsouzen za trestný čin ublížení na zdraví.

Jak již bylo výše uvedeno, podle § 126 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb. není povinen zaplatit regresní náhradu ten, kdo dle rozhodnutí soudu způsobil jinému újmu na zdraví, ale kdo zaviněným protiprávním jednáním zapříčinil vznik nároku na dávku. Žalovanému lze pak dát za pravdu i v tom, že trestní soud v dané věci nerozhodoval o dočasné pracovní neschopnosti poškozené; sám žalobce ostatně nerozporuje, že fyzicky napadl bývalou manželku opakovanými údery do hlavy, zad a břicha. Z citovaného rozhodnutí okresního soudu lze skutečně dovodit, že žalobce úmyslným protiprávním jednáním spočívající v jejím fyzickém napadení zjevně ovlivnil zdravotní stav poškozené (zhmožděniny na zasažených místech), žalovaná nicméně v napadeném rozhodnutí nezodpověděla tu zásadní otázku, kterou je třeba dle § 126 odst. 1 citovaného zákona nutno také vyjasnit, tedy zda důvod k výplatě dávky nemocenského pojištění (a to navíc v celém rozsahu požadovaném po žalobci), byl zapříčiněn právě jednáním žalobce (je důsledkem jeho jednání). Pro takový závěr v napadeném rozhodnutí zcela absentují jakékoliv úvahy žalovaného, přičemž jej nelze bez dalšího dovodit ani z podkladů, které jsou součástí správního spisu. V rámci správního spisu sice je založeno stručné vyjádření MUDr. P. (viz shora uvedená reprodukce správního spisu), odůvodnění napadeného rozhodnutí však dále s touto lékařskou zprávou nijak blíže nepracuje a především nikterak nevyporádává rozpor tvrzení žalobce (a jím navržených důkazů) se závěry uvedené lékařky. Z tohoto důvodu proto soud nemůže věcně přezkoumat především důvodnost stěžejní námitky žalobce, podle něhož nebyla prokázána příčinná souvislost mezi jeho jednáním a vzniklou „škodou“, resp. jeho námitky, podle níž je napadené rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Správnímu soudu přitom v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nepřísluší domýšlet a nahrazovat odůvodnění a právní závěry správních orgánů, které v napadených rozhodnutích chybí, neboť by tak vykročil ze své přezkumné role.

S ohledem na výše uvedené proto soud nezbylo, než napadené rozhodnutí bez jednání zrušit za užití § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Současně soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, přičemž v tomto dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení pak bude na žalované (případně na správním orgánu I. stupně), aby se ve světle výše uvedeného řádně vypořádala s argumentací žalobce uvedenou v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a uplatněnou již v průběhu prvostupňového řízení, případně (bude-li to nutné) doplnila správní spis o další podklady nezbytné k řádnému zjištění skutkového stavu (či odpovídajícím způsobem vysvětlila, proč žalobcem navržené důkazy neprovede, nebo proč nejsou zjištěny na základě takového dokazování pro danou věc relevantní).

Vzhledem k tomu, že žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají v odměně jeho zástupce (advokáta). Ta je tvořena odměnou za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí v dané věci 1.000 Kč [§ 7, § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb.], dále dvěma paušálními částkami ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), to vše navýšeno o 21% DPH v částce 420 Kč. Celkem tedy náklady žalobce ve věci činí 3.020 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 16. srpna 2017

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
samosoudce

Za správnost:
Božena Kouřimová